

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหา และความสำคัญ

เนื่องจากเหตุการณ์ปล้นปืนครั้งใหญ่ เมื่อปี พ.ศ.2547 ที่กองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เป็นเหมือนปฐมบทความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเหมือนสถานการณ์ในช่วงนั้นจะบานปลายลุกลาม ทำให้ทหารตำรวจ และพลเรือนเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกิดมาจากปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด ก่อการร้าย และจลาจล เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ปัญหาความขัดแย้งในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เป็น ปัญหาที่ซับซ้อนมีสาเหตุทั้งจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนา ภาษา วัฒนธรรม วิถีชีวิต รวมทั้ง “เนวน โยบายบูรณาการแห่งชาติ” ของรัฐบาลกลับเพิ่มความขัดแย้งระหว่างคนไทยเชื้อสายมุสลิม กับรัฐไทยมากขึ้น จนเป็นผลให้เกิดการชุมนุมประท้วงและการจลาจลขึ้นในพื้นที่อย่างรุนแรง นอกจากนี้ ยังเกิดการยุ้งจากผู้ไม่หวังดีทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้ชาวมุสลิมดำเนินการตอบโต้ ในหลากหลายวิธีการ จนนำไปสู่รูปแบบการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนออกจากระบอบการปกครองของประเทศไทย (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2549)

ภาพประกอบที่ 1.1 ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

จากภาพรวมข้างต้น ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนำไปสู่สถานการณ์ขึ้นตึงเครียดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมาจากปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่หลายด้าน พอสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ (ดร.ครองชัย หัตถา, 2549)

คนไทยเชื้อสายมลายูทางตอนใต้ของไทย อยู่บนแผ่นดินไทยตั้งแต่ 1,800 ปีผ่านมา (ก่อนสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย) โดยอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของไทย จนถึงประเทศมาเลเซีย (ปัจจุบัน) ทั้งหมด จากอ่าวไทยจรดฝั่งอันดามันเป็นอาณาจักรมลายูที่เรียกว่า อาณาจักร “ลังกาสุก” เดิมนับถือศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู พราหมณ์ และพุทธ ภายหลังเปลี่ยนเป็นศาสนาอิสลาม จึงได้ชื่อว่า “นครรัฐปาตานี-คารูตลาม”

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา รวมตัวกันเป็น “นครรัฐ” โดยส่งบรรณาการให้กรุงศรีอยุธยาตลอดมา จนเมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลาย จึงแตกแยกเป็นแคว้นต่าง ๆ แยกภายหลัง รัชกาลที่ 1 ทรงปราบหัวเมืองมลายู นครศรีธรรมราช และ ปาตานี โดยจัดเป็นรัฐภายใต้การดูแลของไทย ยุคล่าอาณานิคมสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2452 ดินแดนกลันตัน ไทรบุรี ตรังกานู และปาลิส ไทยยกให้อังกฤษ (เป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซียในปัจจุบัน) ดินแดนมลายูที่เหลือ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ตกลงให้เป็นของสยาม

สำหรับปัญหา คือหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 บรรดาประเทศอาณานิคมของชาติตะวันตกต่างได้รับเอกราช ส่งผลให้ดินแดนมาลายูในการปกครองของไทย เรียกร้องอิสระในการปกครองตนเอง โดยอ้างความเป็น “นครรัฐปาตานีคารูตลาม” ในอดีตซึ่งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถือว่า “รัฐไทยเป็นรัฐเดี่ยว” แบ่งแยกมิได้ จึงนำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้งระหว่าง รัฐบาลไทยกับขบวนการแบ่งแยกดินแดนทาง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ (ดร.ครองชัย หัตถา, 2549)

เอกสารโบราณของจีน อาหรับ ชาว มลายู และจารึกของชาวอินเดีย ที่ปรากฏ นามเมืองของรัฐสำคัญแห่งหนึ่งบนแหลมมลายู ชื่อ “ลังกาสุกะ” (ภาษามลายู) นักวิชาการสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นชื่อเมืองเดียวกัน ที่เคยตั้งอยู่ในรัฐเคดะห์ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย และจังหวัดปัตตานีในประเทศไทย โดยมี “รัฐปัตตานี” เป็นเมืองหลวงของอาณาจักร ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 7 มีอาณาเขต ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี สงขลา ยะลา นราธิวาส กลันตัน และตรังกานู ในประเทศมาเลเซีย สำหรับที่ตั้ง พื้นที่ส่วนใหญ่ของ 3 จังหวัดอื่น ได้แก่ สงขลา ยะลา ปัตตานี ติดต่อกับพื้นที่ตอนเหนือของประเทศ

สหพันธรัฐมาเลเซีย อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจ อิทธิพลของศาสนาอิสลามจากราชวงศ์มัชปาหิตในซาวาได้แผ่อำนาจเข้ามาสู่แหลมมลายูก่อตั้งขึ้นเป็นอาณาจักรมะละกา ในราวพุทธศตวรรษที่ 19 แผ่อิทธิพลไปสู่เมืองต่าง ๆ ทำให้เจ้าเมืองเปลี่ยนการนับถือศาสนาเดิมมาเป็นศาสนาอิสลามทั้งหมด ก่อให้เกิดความร่วมมือด้านการเมือง และเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคนี้อย่างเข้มแข็ง ศาสนาอิสลามได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นควบคู่ไปกับการค้า

สำหรับปัญหา คือ เมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบจนนำไปสู่การต่อต้านรัฐ และการปราบปรามของรัฐบาลไทย ทำให้ชาวมาเลย์มุสลิมเป็นจำนวนมาก รวมถึงกลุ่มผู้ก่อการ พากันอพยพผู้รัฐต่าง ๆ ทางตอนบนของสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งให้กับประเทศเพื่อนบ้านตามมาในที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย โดยเฉพาะปัจจัยเรื่องเศรษฐกิจประชากรในพื้นที่มีรายได้ต่ำ ขาดประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เอกชนมักไม่มีส่วนร่วมในการลงทุน นักลงทุนไม่มีความเชื่อมั่นในการลงทุน ส่งผลกระทบมาถึงอุตสาหกรรมก่อสร้าง ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานบริษัทรับเหมาทีมงาน หรือไม่กล้าที่จะเข้ามาทำงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ จึงทำให้รัฐบาลมีแนวทางในการนำส่วนทหารช่างเข้ามาปฏิบัติงานก่อสร้าง โดยจะเป็นงานก่อสร้างถนนที่ชำรุดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อทดแทนการทำงานของผู้รับเหมาในพื้นที่ และสานต่อภารกิจแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล โดยในการปฏิบัติงานของทหารช่างสามารถปฏิบัติงานในเชิงรุกมุ่งเน้นทั้งในพื้นที่เสี่ยงภัย และในพื้นที่ ที่ผู้รับเหมาทั่วไปไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้ และยังสามารถปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือประชาชนได้ในเวลาเดียวกัน ได้ผลตอบรับจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ก็สามารถทำภารกิจงานก่อสร้างถนนให้ลุล่วงไปได้

ดังนั้น การศึกษานี้จึงต้องการจะศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรใดบ้าง ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อ การเข้ามามีส่วนร่วมในการประมูลงาน การปฏิบัติงาน และการละทิ้งงานของภาคเอกชนหรือบริษัทเอกชนเกี่ยวกับการก่อสร้างในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ทั้ง ๆ ที่ภาครัฐมีการส่งเสริมหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายในการนำทหารช่างเข้ามาปฏิบัติงานก่อสร้างถนนแทนภาคเอกชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ อีกด้วยซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการขยายตัวในด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยในการศึกษานี้ต้องการบ่งชี้ถึงเหตุผลปัจจัย และข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานก่อสร้างในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ของในทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและผลสำเร็จสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยและสาเหตุ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จและล้มเหลว ของการก่อสร้างถนนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัย และสาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการรับประมูลงานของภาคเอกชนสำหรับการก่อสร้างถนนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการนำภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.3 ขอบเขต

1.3.1 การศึกษานี้จะทำการศึกษาเฉพาะการก่อสร้างถนนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ คือ จ.ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยทหารช่าง ไม่รวมถึงการก่อสร้างอย่างอื่น

1.3.2 การศึกษานี้จะมีปัจจัยหลัก และปัจจัยรอง โดยใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process; AHP)

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.4.1 ทราบถึงสาเหตุ และปัจจัยว่าเพราะเหตุใดถึงใช้หน่วยทหารช่างเข้ามาปฏิบัติงานทดแทนพลเรือนในการก่อสร้างถนนที่ชำรุดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.4.2 ทราบถึงกระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยทหารช่าง และพลเรือน ที่มีผลต่อการสำเร็จ และล้มเหลวในการปฏิบัติงานก่อสร้างถนนที่ชำรุดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.4.3 ทราบถึงแนวทางการแก้ไขที่จะนำมาใช้เพื่อการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อสร้างในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ หมายถึง จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส ตลอดจนบางส่วนของจังหวัดสงขลาที่อยู่ใกล้เคียง และส่วนตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศมาเลเซีย ถูกราชอาณาจักรรัตนโกสินทร์พิชิตในปี 2328 และถูกไทยปกครองนับแต่นั้น ยกเว้นกะลันตัน